

Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland

ENDTERM REVIEW 2015-2018

VERTROUWELIJK

Stellers: Marjolein Meijners (trekker Expertteam Informatievoorziening), Violette van Heek (Coördinator Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland)
December 2018

Managementsamenvatting

Nu de huidige beleidsperiode van de *Veiligheidsstrategie 2015-2018* ten einde loopt, is deze endterm review opgesteld. Het document gaat over de resultaten van de integrale samenwerking tussen de veiligheidspartners in Oost-Nederland, in de afgelopen vier jaar. Hiervoor zijn verschillende bronnen gebruikt, te weten: politiecijfers, informatie van de verschillende expertteams en de resultaten uit een enquête verzonden onder alle gebruikers van de kennisbank van de website www.veiligheidsnetwerken.nl

In de endterm review wordt zowel aandacht besteed aan de resultaten met betrekking tot de geprioriteerde onderwerpen als aan de bekendheid met het Veiligheidsnetwerk in algemene zin. Voor een groot deel zijn dezelfde soort vragen gesteld als bij de tussentijdse *midterm review 2015-2016*. Waar ten tijde van de midterm review slechts een kwart van de respondenten maar een enkele keer gebruik maakte van de website en de producten uit de kennisbank, is dat met name onder de medewerkers gemeente gestegen naar ruim 70%. Bijna 40% van de medewerkers gemeente maakt inmiddels maandelijks gebruik van de website en het aantal accounthouders van de website is inmiddels gestegen naar 623. Een overduidelijke meerderheid ziet de toegevoegde waarde in een gezamenlijke aanpak van veiligheidsthema's in Oost-Nederland: 78% van de bestuurders en 85% van de medewerkers. De toegevoegde waarde van het netwerk wordt gezien in het voorkomen van dubbel werk, het beter kunnen bepalen wat op welk niveau moet worden opgepakt en een grensoverstijgende samenwerking.

De kennisbank is het meest bezocht op de thema's woninginbraken, ondermijning en Outlaw Motorcycle Gangs. Het onderwerp ondermijning is tevens het onderwerp waarop de respondenten meer zouden willen participeren binnen het netwerk. Meer dan de helft van de respondenten vindt dat de netwerkaanpak binnen Oost-Nederland nog verder versterkt kan worden, waarbij vooral behoefte is aan nog concretere producten, een verbeterde zichtbaarheid van het veiligheidsnetwerk en het meer vrijmaken van trekkers van expertteams en de deelnemers daaraan.

Met de input van de samenwerking de afgelopen vier jaar, wordt de nieuwe *Veiligheidsstrategie 2018-2022* vormgegeven. In de uitwerking en de manier van samenwerken zal aandacht zijn voor de input die de deelnemers uit het netwerk ons ten behoeve van deze endterm review hebben mee gegeven.

Overzicht van belangrijke resultaten periode 2015-2018

Netwerk

- ▶ Er wordt meer ambtelijke en bestuurlijke samengewerkt binnen en tussen de districten in Oost-Nederland. Een overduidelijke meerderheid van de partners ziet de toegevoegde waarde in van een gezamenlijke aanpak van veiligheidsthema's in Oost-Nederland; 78% van de bestuurders en 85% van de medewerkers¹;

¹ Bron: Endterm review Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland 2015-2018

- ▶ In alle vijf districten is nu een ambtelijk netwerk integrale veiligheids actief (wel verschillend in vorm en frequentie);
- ▶ De toegevoegde waarde van het netwerk is het voorkomen van dubbelwerk, het beter kunnen bepalen wat op welk niveau moet worden opgepakt en dat er grensoverstijgend wordt gewerkt².

Woninginbraken

- ▶ In de afgelopen periode hebben alle gemeenten allerlei preventieve, anti-inbraak maatregelen aangeboden gekregen, wat mede heeft geleid tot een algehele daling van het aantal inbraken met meer dan 30% gedaald ten opzichte van 2015. Deze maatregelen zijn nog altijd beschikbaar op de website;
- ▶ Ruim 42% van gemeenten heeft daadwerkelijk gebruik gemaakt van de producten die op de website worden aangeboden³.

Verwarde Personen

- ▶ In Oost-Nederland hebben we voor in totaal meer dan 30 projecten bij ZonMW subsidie aangevraagd en gekregen. Veel projecten zijn inmiddels succesvol afgerond. De resultaten uit de projecten zijn relevant voor de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag op lokale en bovenlokale schaal.
- ▶ Er is meer kennisoverdracht en leereffecten tussen de regio's binnen Oost-Nederland;
- ▶ Er is subsidie ontvangen om te onderzoeken of en hoe het Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk (RFPN) voorgezet en geborgd kon worden. In de afgelopen jaren is het werkveld geprofessionaliseerd waardoor de oorspronkelijke opzet van het RFPN zijn tijd vooruit bleek te zijn en het project is afgerond;
- ▶ Er wordt/is onderzoek gedaan naar de verschillende beoordelingslocaties in Oost-Nederland.

Outlaw Motorcycle Gangs (OMG)

- ▶ Er is in 2017 een Ondermijningsbeeld OMG's opgesteld voor Oost-Nederland;
- ▶ Uit de endterm review blijkt dat 52% van de respondenten in de afgelopen jaren te maken heeft gehad met OMG's. Dit was in 2016 nog maar 25%;
- ▶ De risico's en ontwikkelingen rondom OMG's zijn voor Oost-Nederland in kaart gebracht; alle gemeenten treden inmiddels actief op;
- ▶ Een risicoclassificatie-model OMG's is ontwikkeld en helpt gemeenten om lokale situaties te duiden en te zorgen voor een juiste (bestuurlijke) aanpak.

Hennep

- ▶ In juni 2017 is een regionaal Ondermijningsbeeld Hennep opgeleverd;
- ▶ Alle partners zijn inmiddels bereid om actiever op te treden tegen de productie van hennep en zoeken naar effectieve verstoringen hiervan.

Jeugd

- ▶ Door het verspreiden van het model 'integrale aanpak jeugdgroepen' en het organiseren van verschillende voorlichtingsessies, is de methodiek en het

² Idem.

³ Idem

proces bij alle partners in Oost-Nederland bekend en wordt het waar nodig toegepast;

- ▶ Het aantal meldingen jeugdoverlast nam in de afgelopen jaren met 10% af, volgens de Endterm Review 2015-2018.

Informatievoorziening

- ▶ Alle gemeenten hebben de mogelijkheid gekregen om maandelijks de VNG-cijfers per mail te ontvangen;
- ▶ Inmiddels zijn enkele gemeenten voorloper met informatie gestuurd werken. Anderen volgen deze ontwikkelingen en leren hiervan.

Ondermijning

- ▶ Het Platform Ondermijning heeft een coördinerende rol gespeeld bij de aanvraag van de landelijke ondermijningsgelden en zal betrokken zijn bij de uiteindelijke implementatie;
- ▶ Het Platform Ondermijning is adviserend aan de Stuurgroep RIEC;
- ▶ Er is een toolkit ondermijning met allerlei fenomenen en bestuurlijke interventies ontwikkeld en beschikbaar op het besloten gedeelte van de website.

Kennisdeling en -spreiding

- ▶ Door middel van een website worden kennis en ervaringen meer gedeeld in Oost-Nederland. De website kent inmiddels een kleine 650 accounthouders en heeft een kennisbank waar veel voorbeeldbrieven, plannen van aanpak, convenanten en beleidsregels gedeeld worden. De herkomst en functies van de accounthouders zijn divers: van burgemeesters tot beleidsmedewerkers van politie, OM en gemeenten;
- ▶ De website heeft eind 2018 gemiddeld een kleine 500 bezoekers per maand;
- ▶ Zeker 600 collega's bezochten zeven regionale bijeenkomsten over onder meer OMG, personen met verward gedrag, ondermijning, jeugd, cybercrime en de Wet Woonoverlast waar kennis en ervaringen zijn gedeeld;
- ▶ Er wordt ieder kwartaal een digitale nieuwsbrief verspreid met informatie over onder meer best practices, bijeenkomsten en ontwikkelingen;
- ▶ Er wordt samengewerkt en kennis gedeeld met de andere bestaande veiligheidsnetwerken in Nederland en het CCV. Zo worden de kennisbanken aan de achterkant van de sites met elkaar verbonden.

Inhoudsopgave

Mangementsamenvatting	2
Overzicht van belangrijke resultaten periode 2015-2018	2
Inleiding	6
Veiligheidsstrategie Oost-Nederland	7
Verantwoording wijze van uitvoeren enquête	7
Bekendheid van het netwerk, de producten en de samenwerking	7
Toegevoegde waarde	9
Ontwikkeling van het netwerk	9
Woninginbraken.....	11
Cijfers	11
Input uit enquête- daling aantal woning inbraken	12
Behaalde resultaten expertteam	12
Aanpak verwarde personen	14
Cijfers	14
Input uit enquête- sluitende aanpak	15
Stand van zaken	16
Ondermijning	18
Input enquête - behoefte aan samenwerking	18
Outlaw Motorcycle Gangs	20
Cijfers	21
Input uit enquête- bekendheid OMG	21
Behaalde resultaten expertteam	22
Jeugd	23
Doelen en cijfers	23
Input uit enquête- integrale aanpak.....	24
Doorkijk	24
Informatievoorziening	25
Input uit enquête	25
Stand van zaken	25
Tot slot.....	27
 Bijlage 1 - Vragenlijsten doelgroep: bestuurders	 28
Bijlage 2 - Vragenlijsten doelgroep: medewerkers politie en OM	29
Bijlage 3 - Vragenlijsten doelgroep: medewerkers gemeente	31

Inleiding

Deze endterm review gaat over de resultaten van de afgelopen vier jaar van integrale samenwerking tussen de veiligheidspartners in Oost-Nederland. Een samenwerking die is gebaseerd op de *Veiligheidsstrategie 2015-2018*.

Gemeenten, politie en Openbaar Ministerie (OM) hebben in 2014 de eerste Veiligheidsstrategie voor de eenheid Oost-Nederland opgesteld. In de strategie is gezamenlijk richting gegeven aan de sociale veiligheid in Oost-Nederland en zijn drie thema's benoemd om gezamenlijk aan te pakken. Het gaat daarbij om de thema's:

- ✓ 'High Impact Crimes' met de focus op aanpak van woninginbraken,
- ✓ 'de aanpak van overlastgevende personen' en
- ✓ 'maatschappelijke ondermijning'.

Bij dit laatste thema is specifiek aandacht besteed aan de aanpak van hennepsteelt.

De Bestuurlijke Begeleidingsgroep heeft daarnaast opdracht gegeven tot:

- ✓ het uitwerken van afspraken rondom informatievoorziening,
- ✓ het komen tot een betere analyse op het thema Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's) en
- ✓ het verbeteren van de integrale aanpak van jeugdgroepen.

Met de *Midterm review 2015-2016* is halverwege de beleidsperiode een tussentijdse balans opgemaakt.

Nu in 2018 de huidige beleidsperiode wordt afgerond, is het goed om terug te kijken naar de samenwerking, de effecten en de toegevoegde waarde van de *Veiligheidsstrategie* en het veiligheidsnetwerk Oost-Nederland. Daarbij is aandacht voor de vragen:

- ✓ Draagt de intensivering van de samenwerking bij aan de gestelde doelen rondom de thema's?
- ✓ Weten de partners elkaar beter te vinden?
- ✓ Worden de producten van het veiligheidsnetwerk gebruikt?
- ✓ Kan de netwerkaanpak verbeterd worden?
- ✓ Zien deelnemers een toegevoegde waarde van de samenwerking op het niveau van Oost-Nederland?

In het vervolg van dit stuk gaan we in op bovenstaande vragen, door per thema een beeld te schetsen van de beschikbare cijfers. Waar het kan, maken we een vergelijking met cijfers uit de jaren voor de samenwerking en kijken we of de gestelde ambities uit de Veiligheidsstrategie al zijn behaald. De enquête die is verzonden aan alle 78 gemeenten, politie en OM in Oost-Nederland en de resultaten uit deze enquête komen ook in beeld.

In bijlage 1 is een niet uitputtend overzicht opgenomen van de belangrijkste resultaten over 2015-2018

Veiligheidsstrategie Oost-Nederland

We kijken terug op geprioriteerde thema's van de Veiligheidsstrategie en de integrale samenwerking in de afgelopen vier jaar. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare cijfers van de politie, de ondermijningsbeelden hennep en OMG's. De cijfers zijn verzameld door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Het is input van gemeenten, politie en OM op basis van een enquête die voor deze eindevaluatie is rondgestuurd. Een overzicht van de gestelde vragen staan in de bijlagen 2, 3 en 4.

Verantwoording wijze van uitvoeren enquête

Om de gemeenten, politie en OM in Oost-Nederland een bijdrage te laten leveren aan de endterm review is gekozen voor online enquête. Deze enquête is verstuurd naar iedereen met een account op de website van het netwerk, aangevuld met ontbrekende medewerkers integrale veiligheid van gemeenten, beleidsmedewerkers van de politie en het OM en bestuurders.

De enquête bestaat uit drie vragenlijsten: één voor de ambtenaren van de gemeenten, één voor de medewerkers van politie en het OM en één voor alle burgemeesters, betrokken bestuurders van de politie en het OM. Het zijn verschillende vragenlijsten omdat deze doelgroepen verschillend gebruik maken van het netwerk en de producten. Zo zijn sommige producten relevanter voor gemeenten dan voor de politie of het OM en zijn bestuurders niet zozeer geïnteresseerd in producten maar veel meer in het netwerk en de kennisdeling.

De uitnodigingen zijn per mail verstuurd op 3 oktober 2018. Halverwege deze twee weken is een herinneringsmail gestuurd naar alle genodigden. Op 17 oktober is de online enquête gesloten.

Uiteindelijk was de respons als volgt:

Respons enquête	Gestuurd aan	Reacties van	Onvolledig ingevuld	Bruikbaar percentage
Gemeente-ambtenaren	303	107	24	27%
Bestuurders	31	31	4	31%
Politie/OM	158 *)	50	14	23%

*) Hiervan is 6% ingevuld door medewerkers OM, de rest door medewerkers politie.

Bekendheid van het netwerk, de producten en de samenwerking

Bekendheid

Er is een specifieke vraag gesteld of het veiligheidsnetwerk en de producten bekend zijn binnen de organisatie van de ondervraagden. In de respons is te zien dat bestuurders positiever zijn over de bekendheid van het netwerk en de product, ongeveer 50% van de bestuurders denkt dat het netwerk breder bekend is, tegenover ongeveer 20% van de ondervraagde ambtenaren en politie en OM medewerkers. Ongeveer 90% van alle ondervraagden vindt de producten nuttig. Hieruit blijkt dat de producten die worden aangeboden binnen het veiligheidsnetwerk als waardevol worden gezien.

De verschillende expertteams maken producten en delen documenten om de deelnemers binnen het veiligheidsnetwerk van dienst te zijn. Uit de vragenlijsten blijkt dat de producten van de expertteams woninginbraken, OMG en ondermijning het meest gebruikt zijn.

Website

In 2016 is de website www.veiligheidsnetwerkon.nl opgezet. Op deze website is een besloten gedeelte. Daar is een kennisbank aanwezig waarin de deelnemers uit het netwerk achtergrondinformatie en producten van expertteams kunnen vinden. Van de medewerkers politie/OM geeft 63% aan weleens gebruik te maken van de website. Het merendeel van hen doet dat ongeveer eens per half jaar. 22% van de bestuurders geeft aan weleens de website te bezoeken. Van de ambtenaren geeft bijna 74% aan weleens gebruik te maken van de website, waarbij een groot gedeelte zelfs eens per maand gebruik maakt van de site. Binnen de website gaan de meeste bezoekers naar de kennisbank, daarna volgt 'Actueel'. Onder 'Actueel' zijn nieuwsberichten en agenda-items (evenementen) te vinden.

We zien dat het gemiddeld aantal bezoeken aan de website van 290 per maand in 2016 is doorgegroeid naar 480 per maand in 2018; dat is een stijging van 65%. Wanneer een nieuwsbrief is verstuurd of een evenement is aangemaakt op de website, zien we ook het aantal bezoeken omhooggaan.

Het besloten gedeelte van de website is alleen bereikbaar voor deelnemers met een account. Partners kunnen een account krijgen. Het verloop van de aanmeldingen voor een account is als volgt:

✓	April 2016 (start)	:	81
✓	Eind 2017	:	570
✓	November 2018	:	623

De herkomst en functies van de accounthouders zijn divers: van burgemeesters tot beleidsmedewerkers bij politie, OM en gemeenten.

Nieuwsbrief

In 2018 zijn we van start gegaan met het versturen van de digitale nieuwsbrief. Voor een abonnement is een account op de website vereist. 26% van de bestuurders zegt de nieuwsbrief te ontvangen. Dit aantal is laag omdat het veelal de ambtenaren zijn die een account op de website hebben en dus de nieuwsbrief ontvangen. Mogelijk ontvangen enkele bestuurders met een account de nieuwsbrief op het mailadres van hun secretariaat, waardoor zij onze nieuwsbrieven niet zelf krijgen.

Van de medewerkers politie/OM geeft 59% aan de digitale nieuwsbrief te ontvangen. Zij vinden de nieuwsbrief over het algemeen informatief en goed van opzet. Ruim 83% van de ambtenaren ontvangt de nieuwsbrief en geeft aan de inhoud op prijs te stellen.

Van de bestuurders geeft 63% aan redelijk tot goed geïnformeerd te worden op het netwerk en de producten. Onder de medewerkers politie/OM ligt dit percentage lager, op 45%. Bij gemeenten ligt dit percentage op 65%.

63% van deze medewerkers politie/OM weet hoe ze in contact kunnen komen met het veiligheidsnetwerk in geval van vragen of anderszins. Van de bestuurders geeft 91% aan de juiste gegevens te hebben om contact te kunnen maken. De ambtenaren geven in 82% van de gevallen aan over de juiste gegevens te beschikken.

Samenwerking en netwerkaanpak

26% van de bestuurders zien de samenwerking van afgelopen vier jaar als waardevol. 15% geeft aan dat niet te weten en niemand zegt het niet waardevol te vinden. Onder de medewerkers politie/OM ligt dit percentage beduidend hoger, namelijk op 42%. 9% van hen zegt het niet waardevol te vinden. Van de gemeenten vond bijna 60% de samenwerking waardevol, 37% weet het niet en 4% antwoordt ontkennend.

Dit verschil in antwoorden tussen de doelgroepen kan goed verklaard worden door dat het samenwerken feitelijk door de ambtenaren wordt gedaan in het netwerk en de producten ook voor hen bedoeld zijn. Dit blijkt ook uit het gebruik van de kennisbank en de nieuwsbrief.

De meerderheid van de respondenten onderschrijft dat de netwerkaanpak in Oost-Nederland versterkt kan worden. Zoals te verwachten, reageert het merendeel bevestigend op deze vraag. Het percentage dat deze vraag positief beantwoordt, ligt beduidend hoger onder de medewerkers politie/OM (74%) dan onder de bestuurders (52%) en ambtenaren (47%). Ook hier ligt de verklaring in het feit dat de ondersteuning, producten en hulp van het netwerk vooral gericht is op de uitvoering.

De respondenten geven aan dat vooral de kennis- en informatiedeling versterkt kan worden. Ook blijkt er behoefte te zijn aan meer en concrete producten, een verbeterde zichtbaarheid van het veiligheidsnetwerk en het meer vrijmaken van trekkers van expertteams en de deelnemers daaraan.

Toegevoegde waarde

Een overduidelijke meerderheid ziet de toegevoegde waarde in van de gezamenlijke aanpak in Oost-Nederland. Onder de bestuurders is dat 78%, onder medewerkers politie/OM is dat 83% en onder gemeenteambtenaren zelfs 88%.

De toegevoegde waarde ontstaat vooral door:

- ✓ het voorkomen van dubbel werk,
- ✓ het goed kunnen bepalen wat op welk niveau gedaan moet worden en
- ✓ grens overstijgend samenwerken.

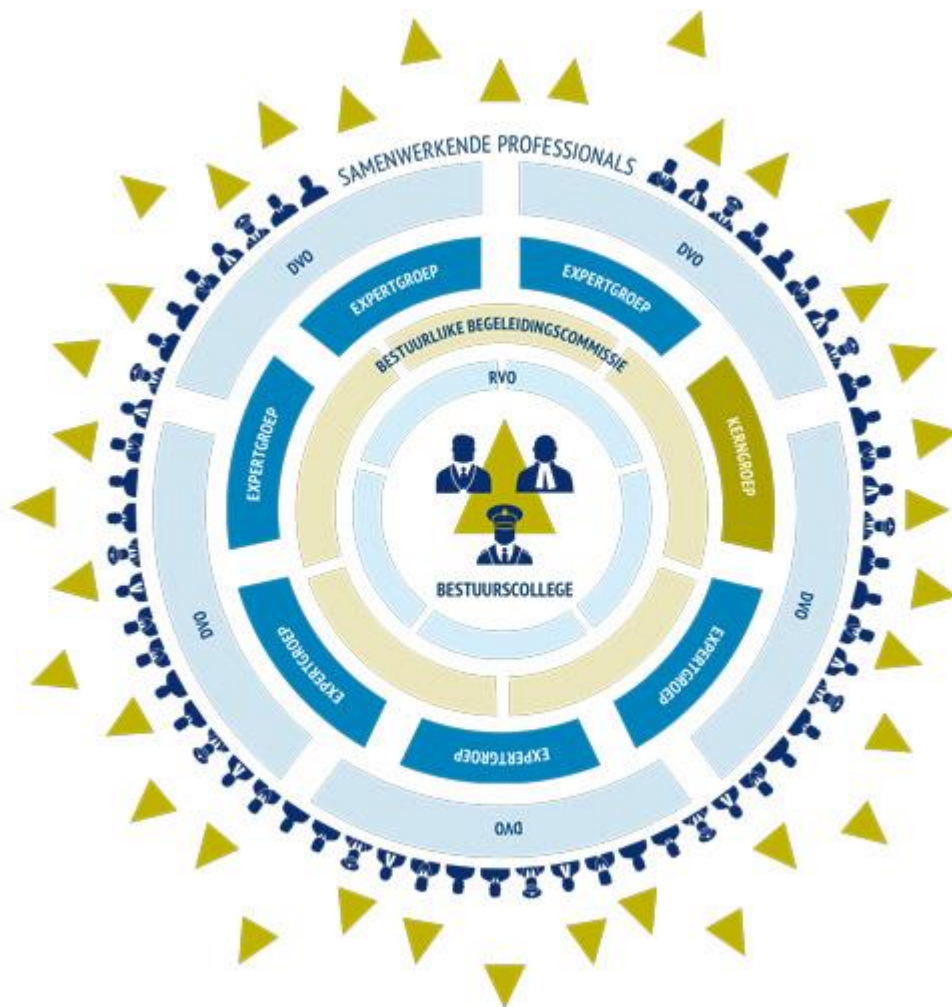
Zoals één van de respondenten zegt: "Samen kun je meer dan alleen". En die gezamenlijkheid in Oost-Nederland straalt eenheid uit. Ook zien de respondenten dat integrale samenwerking tot betere resultaten leidt en gevarieerdere oplossingen biedt. Samenwerken over de grenzen heen.

Ontwikkeling van het netwerk

De samenwerking de afgelopen vier jaar heeft plaatsgevonden in een structuur met expertgroepen en ambtelijk en bestuurlijk trekkers voor de geprioriteerde onderwerpen.

Omdat een dergelijke structuur kwetsbaar is en veel vraagt van de mensen die betrokken zijn is in 2016 een onderzoek uitgevoerd door het CCV naar deze structuur van samenwerking⁴. Op basis van dit onderzoek is besloten om de laatste twee jaar van de strategie in te gaan met een coördinator voor het netwerk, met als taak het versterken van de netwerkaanpak⁵. Deze medewerker is gedetacheerd vanuit de politie en de kosten worden gezamenlijk gedragen door de zeven grote gemeenten van Oost-Nederland en de Veiligheidsregio Twente. Met de komst van de coördinator is de mogelijkheid ontstaan het netwerk beter op de kaart te zetten.

Een mooi voorbeeld hiervan is de introductie van de hierboven al genoemde nieuwsbrief. De coördinator heeft ook het contact gezocht met alle ambtelijke overleggen van Oost-Nederland om het netwerk breder bekend te maken. In combinatie met een aantal andere partijen zijn bijeenkomsten georganiseerd over diverse onderwerpen. Zo is er in combinatie met het CCV een bijeenkomst georganiseerd over de Wet Woonoverlast en samen met de gemeente Apeldoorn een bijeenkomst over Cybercrime.

⁴ Rapport Veiligheidsstrategie Oost-Nederland; onderzoek naar de structuur en samenwerking (CCV, november 2016)

Woninginbraken

High Impact Crimes zijn misdrijven met een grote impact voor het slachtoffer. Het gaat daarbij om woninginbraak, straatroof en overvallen. Enige jaren geleden was er sprake geweest van een toename van het aantal woning- en schuurinbraken. Tevens is gebleken dat de eenheid Oost-Nederland tot en met 2017, ten opzichte van andere eenheden, in absolute zin het hoogste aantal woninginbraken heeft. In 2018 lijkt deze 'eer' aan de eenheid Midden-Nederland. In de periode 2011-2012 kende Oost-Nederland nog de grootste stijging. Vanwege de grote impact op slachtoffers is ervoor gekozen het thema high impact crimes met een focus op het onderdeel woninginbraken te kiezen voor een gezamenlijke aanpak binnen de eenheid.

In de veiligheidsstrategie is voor het thema woninginbraken een ambitie benoemd die bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Een daling van het aantal woninginbraken met 5% in de periode 2015-2018, gerekend vanaf 2013.
- ✓ Een stijging van de verdachtenratio⁶ naar 9,5 in 2018.
- ✓ Een verbetering van de veiligheid, welke ook in de maatschappij moet worden ervaren. Dit betekent dat de kans op slachtofferschap in 2018 maximaal 8% moet zijn.
- ✓ Het treffen van duurzame preventieve maatregelen.
- ✓ Het informatie gestuurd aanpakken van het probleem. Hiermee wordt bedoeld het samenvoegen en veredelen van informatie waardoor problemen gericht en effectiever kunnen worden aangepakt.

Cijfers

Zoals te zien in de cijfers, is het aantal geregistreerde woninginbraken duidelijk gedaald vergeleken met het startjaar 2013. Wanneer de cijfers van 2018 worden geëxtrapoleerd zou maar ongeveer een derde van het aantal geregistreerde woninginbraken overblijven ten opzichte van 2013. Voor de periode 2015-2018 kan gesteld worden dat het aantal woninginbraken is gedaald met 42%.

De indicator verdachtenratio is halverwege de beleidsperiode losgelaten en vervangen door het ophelderingspercentage. Deze indicator lijkt op de voorgaande maar zegt meer over het maatschappelijk effect, over de slachtoffers. Dit ophelderingspercentage is tussen 2014 en 2018 gestegen. Wanneer de trend zich blijft voortzetten dan worden dit percentage in 2018 ook ruimschoots gehaald.

⁶ Verdachtenratio is het aantal verdachten van woninginbraken in verhouding tot het aantal aangiften van woninginbraak

District	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelderland Zuid	3.351	2.105	1.953	1.363	1.363	944
IJsselland	2.024	1.551	1.159	1.297	869	757
Noord- en Oost Gelderland	3.236	2.585	2.250	2.157	1.811	1.065
Gelderland Midden	3.638	2.532	2.189	2.414	1.914	1.447
Twente	2.527	2.051	1.699	1.837	1.386	1.148
Totaal Oost-Nederland	14.776	10.824	9.250	9.418	7.343	5.361

Tabel: aantal woninginbraken Oost-Nederland per district. Cijfers over 2018 zijn geëxtrapoleerd (bron: politie)

Ophelderingspercentage	2014	2015	2016	2017	2018
Oost-Nederland	9,3%	10,4%	9,3%	10,0%	12,6%

Tabel: ophelderspercentage woninginbraken. Cijfers 2018 zijn geëxtrapoleerd (bron: politie)

Kans op slachtofferschap o.b.v. aangifte door slachtoffers	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Oost-Nederland	3,9%	3,5%	3,2%	3,1%	2,8%	2,6%

Tabel: kans op slachtofferschap op basis van aantal slachtoffers dat aangifte heeft gedaan. Cijfers voor 2018 zijn geëxtrapoleerd (bron: politie)

Input uit enquête- daling aantal woning inbraken

Aan de respondenten is gevraagd of er naar hun mening sprake is van een daling van het aantal woninginbraken in de periode 2015-2018. Daarop antwoordde 70% dat er daadwerkelijk sprake is van een daling. Omdat in de feitelijke cijfers er zoveel minder zijn, is het logisch dat de respondenten deze daling ervaren.

In de enquête is ook nog gevraagd of de producten van het expertteam woninginbraken gebruikt zijn voor de aanpak van woninginbraken binnen de gemeente. Ruim 42% van de respondenten geeft aan daadwerkelijk gebruik te hebben gemaakt van de producten die de afgelopen jaren zijn opgeleverd door het expertteam.

Behaalde resultaten expertteam

Het thema woninginbraken was in alle 78 gemeenten topprioriteit. Binnen de eenheid Oost-Nederland is intensief samengewerkt rondom dit thema. Het expertteam woninginbraken heeft veel informatie bij elkaar gebracht en diverse producten opgeleverd. Die zijn beschikbaar in de kennisbank van de website van het veiligheidsnetwerk. Zo is er collectief invulling gegeven aan het Donkere Dagen Offensief (DDO) en is het digitaal opkopers register ingevoerd. Uit de cijfers blijkt dat de kans op slachtofferschap steeds verder is gedaald, van 3,9% in 2013 tot naar verwachting 2,6% in 2018.

Het Expertteam HIC/Woninginbraken heeft door het verzamelen en delen van 'best practices' bijgedragen aan een daling van woninginbraken in Oost-Nederland. Het aantal is aanzienlijk gedaald. Dit thema is nu niet langer een grote prioriteit van veel gemeenten en het komt niet terug in de nieuwe Veiligheidsstrategie. Daarmee is uiteraard niet gezegd dat het geen aandacht meer nodig heeft, maar wel dat er voldoende preventieve maatregelen en 'best practices' beschikbaar zijn waaruit gemeenten kunnen putten.

Aanpak verwarde personen

Veel incidenten in de directe woon- en leefomgeving hebben te maken met verschillende soorten overlast. Eén van de vormen van overlast betreft de overlast door personen met verward gedrag in onder andere de woonomgeving. Als we 2018 vergelijken met 2013, dan is er sprake van een toename van 62%. Bij dit cijfer moet opgemerkt worden dat het gaat om een toename van het aantal registraties. Het is niet aantoonbaar of het aantal overlast gevende personen ook stijgt. Eenzelfde persoon kan namelijk zorgen voor meerdere registraties en bij één registratie kunnen ook meerdere personen betrokken zijn.

Vanwege de toename van het aantal registraties, de complexiteit van veel casus, de ervaren overlast en de daarom noodzakelijke samenwerking, is het onderwerp geprioriteerd binnen de Veiligheidsstrategie. De ambitie die geformuleerd was voor het expertteam 'verwarde personen', ging oorspronkelijk over de afname van het aantal incidentmeldingen 'overlast door verwarde/gestoorde persoon'. Later is de ambitie aangepast aan de landelijke ontwikkelingen en dus in het verbeteren van de samenwerking in de integrale en sluitende aanpak van 'personen met verward gedrag'.

Om het probleem effectief te kunnen aanpakken is een sluitende aanpak (preventie, hulpverlening, repressie en nazorg) tussen partners cruciaal. In de Veiligheidsstrategie is een aantal onderdelen benoemd waarop binnen de samenwerking nader wordt ingezet.

- ✓ Verbetering van de samenwerking en de gemeentegrens overschrijdende organisaties;
- ✓ Het verder ontwikkelen en borgen van het Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk (RFPN);
- ✓ Het ondersteunen van de uitrol van lokale best- practices en ander initiatieven;
- ✓ Het verbeteren van de afstemming tussen Veiligheidshuizen en de ZSM- tafel.

Cijfers

De overlast door verwarde en/of overspannen personen is in de afgelopen jaren fors toegenomen en deze stijging is ook in alle voorgaande veiligheidsbeelden aan de orde gesteld. In de huidige beleidsperiode is het aantal incidenten dus met 62% gestegen. Een eenduidige verklaring voor de stijging is er nog altijd niet. Geregeld wordt de ambulantisering van de zorg als één van de oorzaken aangevoerd.

Mensen bellen vaak als eerste de politie als het misgaat. Omdat de politie geen diagnose stelt, is niet bekend of alle verwarde en/of overspannen personen daadwerkelijk psychische problemen hebben. In de cijfers zit dus wel enige ruis.

Hoewel echt betrouwbare cijfers over de omvang én oorzaken van het probleem dus ontbreken, zijn de wens en noodzaak om nauwer samen te werken evident.

Niet alleen omdat er soms grote veiligheidsrisico's zijn maar ook om mensen met verward gedrag de juiste zorg te bieden en te voorkomen dat instanties die daarvoor niet geëquipeerd zijn met die zorg te belasten: nog te vaak belanden mensen ten onrechte in politieauto en politiecel.

District	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelderland-Zuid	1.578	1.654	2.096	2.524	2.205	2.591
IJsselland	1.549	1.613	1.863	2.180	2.242	2.441
Noord- en Oost-Gelderland	2.539	2.952	3.237	3.647	3.907	3.875
Gelderland Midden	2.107	2.287	2.501	2.877	3.120	3.405
Twente	1.104	1.335	1.676	2.024	2.348	2.427
Totaal Oost-Nederland	8.877	9.841	11.373	13.252	13.822	14.378

Tabel: aantal incidenten met verwarde personen Oost-Nederland, per district, cijfers van 2018 zijn geëxtrapoleerd (bron: politie)

Input uit enquête- sluitende aanpak

De afgelopen jaren is de aanpak voor personen met verward gedrag er vooral op gericht geweest ervoor te zorgen dat alle gemeenten per 1 oktober 2018 over een sluitende aanpak zouden beschikken. Aanleiding daarvoor zijn de vele ontwikkelingen op GGZ-gebied. Oost-Nederland is in 2016 door het landelijk Schakelteam aangewezen als verdiepingsregio⁷. Dit heeft ertoe geleid dat er miljoenen aan subsidies zijn verkregen; hiermee zijn in Oost-Nederland een 30-tal projecten opgezet binnen de verschillende bouwstenen van de sluitende aanpak. Voor coördinatie is op tijdelijke basis een regionaal projectleider aangesteld. Maar ook om het onderlinge leren en delen van kennis in Oost-Nederland te stimuleren. Omdat de focus grotendeels is komen te liggen op het verkrijgen van een sluitende aanpak is aan de respondenten gevraagd of zij het idee hebben hierbij te zijn ondersteund. 50% van de respondenten geeft aan dat dit het geval is, een bijna even groot deel geeft aan dit niet exact te weten. Misschien komt dat doordat een brede groep ambtenaren de enquête heeft ontvangen en dus niet specifiek de doelgroep die met deze problematiek te maken heeft.

Naast het creëren van een sluitende aanpak is ook de verdere ontwikkeling van het Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk (RFPN) een belangrijk element geweest in de samenwerking. Aan de respondenten is gevraagd of zij bekend zijn met dit RFPN. Ongeveer 40% geeft aan het RFPN te kennen, maar 57% kent het RFPN niet. Dit kan ook weer te maken hebben met het type respondenten. De meeste respondenten geven aan het te kennen via een specifieke casus of het Veiligheidshuis.

⁷ Een regio die in het kader van de landelijke aanpak mensen met verward gedrag een aantal extra investeringen kon doen op een specifiek thema.

Stand van zaken

2018 is het jaar waarin de regio's binnen Oost-Nederland een enorme stap voorwaarts hebben gezet om een sluitende aanpak te realiseren. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er een gezamenlijk besef van urgentie gekomen.

Daardoor is het bewustzijn ontstaan dat de aanpak alleen kan slagen wanneer door zorg en veiligheid goed wordt samengewerkt. De resultaten hebben zich vertaald in de voortgang op de bouwstenen. Maar daarnaast is er een aantal belangrijke procesmatige resultaten bereikt.

De actieve betrokkenheid van de gemeenten in Oost-Nederland werd zichtbaar in de Monitor die in het voorjaar en najaar van 2018 is uitgevoerd door het Schakelteam Personen met Verward Gedrag.

Ook voor het Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk (RFPN) is subsidie aangevraagd. Doel was het verder ontwikkelen en zo mogelijk borgen van dit netwerk. Het RFPN opereert in het forensisch-psychiatrisch werkveld. Dit werkveld is de afgelopen jaren aan allerlei veranderingen onderhevig geweest, die van invloed zijn geweest op de rol en functie van het RFPN in Oost-Nederland. Hierbij kun je denken aan het ontstaan en de ontwikkelingen van de veiligheidshuizen, het ontstaan van het landelijk Schakelteam personen met verward gedrag, de ontwikkeling van doorzettingskracht, de beveiligde bedden en veldnorm levensloopfunctie en de wet verplichte GGZ. Deze ontwikkelingen hebben de implementatie van de werkwijzen van het RFPN sterk bevorderd. De veiligheidshuizen hebben aangegeven dat de kennis en werkwijzen zodanig beschikbaar zijn, dat het project RFPN kan worden afgerond: de staande organisaties hebben het op verschillende, bij de eigen lokale situatie passende wijze geborgd of zijn daarmee ver gevorderd.

Politie luidt noodklok: recordaantal incidenten verwarde personen

In 2017 is een recordaantal incidenten gemeld bij de politie met verwarde personen. De politie kreeg het afgelopen jaar 83.500 meldingen binnen, een stijging van 12 procent vergeleken met het jaar ervoor toen de teller op nog geen 75.000 bleef steken. De politie luidt de noodklok omdat ook de ernst van de incidenten toeneemt.

Zo gebruiken personen met verward gedrag geweld, tot doodslag aan toe, laten zij gasleidingen open staan met ontploffingen tot gevolg en wordt er bijvoorbeeld met messen gezwaaid. De politie heeft 'grote zorgen' om 'mensen die dreigen af te glijden' en 'mensen van wie het gedrag veel impact heeft op de omgeving'.

“De indruk is dat niet alleen het aantal, maar ook de ernst van de incidenten toeneemt”, aldus politiechef Pieter-Jaap Aalbersberg, die binnen de politie verantwoordelijk is voor personen met verward gedrag. Het komt volgens hem regelmatig voor dat speciale teams ingezet moeten worden om rust in de situatie te brengen. Aalbersberg: “Honderden politiemensen hebben dagelijks met deze problematiek te maken.”

Aalbersberg vindt dat er lokaal te weinig wordt gedaan om te voorkomen dat situaties uit de hand lopen. Net zoals de politie zouden ook professionals uit de zorg en ondersteuning 24/7 beschikbaar moeten zijn in wijken en buurten”, aldus Aalbersberg van de eenheid Amsterdam.

Bron: artikel uit de *Tubantia* 27 februari 2018

Ondermijning

Ondermijning door criminelen in de samenleving is op verschillende manieren mogelijk. In de actualisatie van het veiligheidsbeeld⁸ Oost-Nederland staat dat de teelt en handel in hennep een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de georganiseerde criminaliteit. De meeste hennepactiviteiten spelen zich af buiten het zicht van de inwoners, maar die zijn wel potentieel slachtoffer van de gevaarstelling, zoals brand, die hierdoor kan ontstaan. Ook kan de criminele onderwereld verweven raken zijn met de bovenwereld, wanneer er bijvoorbeeld crimineel geld wordt witgewassen via legale ondernemingen of sponsoring van sportclubs.

De ambitie die is uitgesproken in de Veiligheidsstrategie gaat met name over een integrale aanpak op de illegale hennepcultuur. Een meer integrale samenwerking vergroot de kans op een effectieve aanpak. In alle districten is in 2016 een uitvoeringsprotocol bij het hennepconvenant ingevoerd. Daarmee is ervoor gekozen het bredere onderwerp ondermijning te prioriteren en niet enkel nog het onderwerp hennep.

In 2016 is het Platform Ondermijning ingericht voor de samenwerking rondom het onderwerp ondermijning in Oost-Nederland. De basis voor de samenwerking en de afspraken vormen de ondermijningsbeelden die per gemeente worden opgesteld door het RIEC Oost-Nederland. Binnen het Platform Ondermijning zijn de diverse partners vertegenwoordigd (zoals het RIEC en de Belastingdienst) en worden de ontwikkelingen gevolgd rondom deze ondermijningsbeelden en de daaruit voortvloeiende acties. Het Platform fungeert tevens als een adviesorgaan voor de Stuurgroep RIEC. Omdat het platform geen concrete producten ontwikkelt maar meer gericht is op afstemming, is gekozen voor de naamgeving 'platform' in plaats van expertteam.

Vanwege de gewijzigde focus van hennep naar het bredere fenomeen ondermijning, worden in deze rapportage geen cijfers meer opgenomen over het aantal opgerolde hennepkwekerijen. Wel mag duidelijk zijn dat de aanpak van hennepkwekerijen nog altijd onverminderde aandacht en inzet verdient.

Voor de gezamenlijke aanpak rondom het onderwerp ondermijning zijn er in 2018 twee informele bijeenkomsten georganiseerd op initiatief van gemeenten. Hierin zijn diverse onderwerpen die raken aan het onderwerp ondermijning besproken door de aanwezige deelnemers. Daarnaast zijn in 2018 de gemeentesecretarissen in een bijeenkomst geïnformeerd over dit onderwerp en hun betrokkenheid hierbij.

Input enquête - behoefte aan samenwerking

Omdat het onderwerp ondermijning de afgelopen jaren steeds meer aandacht krijgt, is er halverwege de Veiligheidsstrategie gekozen de focus van hennep te verleggen naar het bredere fenomeen ondermijning. In de enquête zijn aan de respondenten dan ook verschillende vragen gesteld over ondermijning. Dat het onderwerp leeft, blijkt uit de vraag onder de respondenten of de gemeente actief is met de aanpak van ondermijning. Bijna 94% van de ambtenaren geeft aan dat dit het geval is. "

⁸ Update Veiligheidsbeeld Politie, 28-02-2014

Wanneer de vraag wordt gesteld of er ook behoefte is aan samenwerking op het thema ondermijning binnen het veiligheidsnetwerk, dan antwoordt iets minder dan de helft daar positief op. De vorm van samenwerking waar dan vooral behoefte aan blijkt te zijn, betreft het delen van 'best practices'. Het onderwerp ondermijning komt daarnaast vaak terug in de enquête als het gaat om veel gezochte onderwerpen op de kennisbank en als onderwerp waarvan men meer zou willen weten of zelfs zou willen participeren binnen het netwerk.

Minister Grapperhaus verdeelt 100 miljoen voor aanpak ondermijnende criminaliteit

Nieuwsbericht | 16-11-2018 | 16:30

De 100 miljoen Euro die minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid investeert in de aanpak van ondermijnende georganiseerde criminaliteit gaat onder andere naar betere beveiliging van mainport, het verbeteren van inzicht in financiële geldstromen en versterking van de aanpak van buitengebieden. De focus hierbij ligt op de aanpak van de illegale drugsindustrie, de daarmee gepaard gaande verwevenheid van de onder- en bovenwereld en de bijbehorende criminele geldstromen. Het geld gaat naar concrete projecten in stand en platteland, naar publiek en privaat, naar lokale en landelijke diensten.

Bron: www.rijksoverheid.nl , 16 november 2018

Outlaw Motorcycle Gangs

De landelijke definitie van de politie van Outlaw Motorcycle Gang (OMG) is: een hiërarchisch opgebouwde organisatie waarvan de leden en andere daarmee verbonden personen hun club gebruiken als een kanaal én afscherming voor criminele en ondermijnende activiteiten met financieel of ander materieel voordeel als oogmerk, waarbij:

- ✓ de leden geen van buitenaf opgelegde grenzen accepteren (outlaw);
- ✓ motorrijden, broederschap en groepssymbolen kenmerkend zijn voor de groepscultuur c.q. het gewenste imago,
- ✓ (dreiging met) geweld en verstoring van de openbare orde onderdeel van de clubcultuur is en ingezet wordt hun (interne en externe doelen) te bereiken.

De wereld van OMG's is gesloten en moeilijk te doorgronden. Gezien het netwerk van gelijkgestemde personen, de hiërarchische structuren, de sterke sociale cohesie, de code van stilzwijgen en de gewelddadige reputatie, vormen de clubs bij uitstek een voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit⁹.

In de *Veiligheidsstrategie 2015-2018* is de doelstelling opgenomen een betere analyse te krijgen op het thema OMG's. Voor deze opdracht heeft het RIEC Oost-Nederland in 2017 een ondermijningsbeeld OMG's opgesteld. Dit integrale beeld geeft inzicht in de huidige situatie; een nulmeting. De constatering voor het opstellen van het beeld was dat er vaak sprake is van een beeld op alleen lokaal niveau op basis van politie-informatie. Dit geeft weinig zicht op verbanden tussen clubs in hetzelfde district of eenheid. Een landelijke trend lijkt de overstap van leden naar andere clubs te zijn of een verplaatsing van de club binnen een bepaald gebied naar daarbuiten. Het opgestelde integrale beeld met informatie van politie, gemeenten en Belastingdienst geeft een beter inzicht in de ontwikkeling van de OMG's en zicht op de leden ervan. Met RIEC Noord is RIEC Oost Nederland de enige eenheid die op deze wijze het beeld van de OMG's inzichtelijk heeft gemaakt. Na een landelijke presentatie van deze beide beelden, zijn de ander acht eenheden momenteel aan het inventariseren hoe zij een vergelijkbaar beeld gaan opstellen.

Naast het verkrijgen van een beeld van de actuele situatie van de OMG's is ook het vergroten van de bewustwording één van de pijlers geweest in de samenwerkingsperiode. Door het expertteam, bestaande uit politie, OM, gemeenten en het RIEC, is in 2017 en 2018 tweemaal een regionale bijeenkomst georganiseerd waarin onder andere het ondermijningsbeeld, de bestuurlijke aanpak, ontwikkelingen rondom het civielrechtelijk verbod en actuele regionale ontwikkeling aan bod zijn gekomen. Ondanks de nodige aandacht voor het onderwerp blijkt steeds dat hier veel behoefte aan is, dit komt ook uit de resultaten van de enquête.

⁹ Bron: Politie (2014), *Outlawbikers in Nederland*. Woerden: DLIO.

Cijfers

Op basis van de politiecijfers is een beeld te maken van de huidige omvang van het aantal OMG's in de eenheid Oost-Nederland. In september 2016 had de regio Oost-Nederland zeven OMG's in haar midden. Het ging hierbij om 21 chapters met in totaal 438 leden¹⁰. In 2018 telt Oost-Nederland inmiddels negen OMG's en betreft het aantal chapters 24. In 2011 waren er dat nog maar vier.

Club	2014	2015	2016	2017	2018
Satudarah MC	10	9	8	8	8
No Surrender MC	2	3	4	5	5
Hells Angels MC	3	3	3	3	3
Trailer Trash MC	1	1	2	2	2
Trailer Trash Maro Djipen MC ¹¹	0	2	2	0	0
Black Sheep MC	1	1	1	1	2
Animals MC	1	1	1	1	1
Kings Syndicate MC	0	0	0	1	1
Bandidos MC	0	0	0	1	1
Gremium MC	0	0	0	0	1
Totaal	18	20	21	20	24

Tabel: Overzicht OMG-chapters Oost-Nederland in de periode 2014 t/m november 2018

Input uit enquête- bekendheid OMG

In de enquête is aan de respondenten gevraagd of zij te maken hebben of hebben gehad met een OMG. 52% van de respondenten geeft aan dat dit het geval is, dit was tijdens de enquête die gebruikt is voor de midterm review 2015-2016 nog 'slechts' een kwart van de respondenten. Een deel van de stijging kan te verklaren zijn door het aantal en type respondenten bij de laatste enquête. Een andere verklaring is de grotere bekendheid die ontstaan is met het fenomeen en de daarmee samenhangende problematiek.

Ook is gevraagd of er sprake is van bekendheid met de landelijke kaders van de aanpak van OMG's. Het aantal dat hier bevestigend op antwoordt is ongeveer gelijk met het aantal uit de midterm review, namelijk zo'n 90%. De bekendheid is dus groot.

Het probleem met OMG's is nog steeds actueel. Daarom is aan de respondenten gevraagd aan welk type ondersteuning er behoefte is als het gaat om deze problematiek. Het blijkt dat er vooral behoefte is aan ondersteuning bij concrete casuïstiek en daadwerkelijke specifieke problemen met een OMG. Op dat soort momenten is er behoefte aan concrete samenwerking met de partners.

¹⁰ Dit betreffen alle bij de politie bekende leden van OMG's uit Oost-Nederland

¹¹ Trailer Trash Maro Djipen MC chapter Maro Welto is recent opgeheven

Ook wordt de kennisbank wel gezien als middel waarin het fijn is om informatie op te halen rondom bijvoorbeeld de juridische mogelijkheden.

Behaalde resultaten expertteam

De opdracht van het expertteam was te komen tot een risicoclassificatiemodel. Daarmee wordt het voor bestuurders eenvoudiger in een vroeg stadium een keuze te maken in de aanpak en beter te kunnen inschatten op welke wijze moet worden opgetreden tegen een OMG. Om te komen tot dit model is eerst een nulmeting opgesteld in de vorm van het ondermijningsbeeld. Om tot dit beeld te komen, was meer tijd nodig dan gedacht. Daardoor heeft de verdere uitwerking van het classificatiemodel vertraging opgelopen. Het expertteam is tot de conclusie gekomen dat het bij een dergelijk model wel van essentieel belang is dat er goede basisinformatie beschikbaar is bij de partners. Vanuit de partners, voornamelijk politie en gemeente is extra capaciteit nodig, zo is de inschatting. Deze behoefte en capaciteitsvraag moet worden voorgelegd aan het Regionaal Veiligheidsoverleg om te bepalen in hoeverre het zogenaamde 'inwinplan' vorm gegeven kan worden. Met andere woorden: welke ambitie voor de informatiepositie hebben we gezamenlijk?

OM verzoekt rechter om verbod motorclub No

Surrender

Om de rechter te overtuigen heeft justitie een dossier van 'vele honderden pagina's' ingeleverd.

Het landelijk parket van het Openbaar Ministerie (OM) heeft donderdag de rechter in Assen verzocht motorclub No Surrender te verbieden. Het OM denkt genoeg bewijs te hebben om de rechter te overtuigen de motorclub in Nederland op te heffen. De aanvraag is in Assen gedaan omdat No Surrender een afdeling in Emmen heeft.

Volgens het OM maakt No Surrender zich schuldig aan drugshandel, mishandeling, intimidatie en afpersing. Justitie vindt dat de club gebruikt wordt om dit soort criminele activiteiten uit te voeren. Het pleit ervoor om de hele organisatie, waaronder de diverse *chapters* in Nederland, te verbieden. Om de rechter te overtuigen heeft het OM een dossier van "vele honderden pagina's" ingeleverd.

Bron: *NRC Handelsblad*, 7 september 2018

Jeugd

Nederland staat internationaal in de top van landen met de gelukkigste jeugd ter wereld. Met 90% van de jeugd gaat het goed. Over zo'n 10% zijn zorgen en een klein deel daarvan veroorzaakt ernstige overlast of wordt crimineel actief.

De overlast en criminaliteit veroorzaakt door jeugdgroepen willen we aanpakken, zowel repressief als preventief. Doelstelling was het verbeteren van de integrale aanpak van jeugdproblematiek. Dit moet leiden tot een daling van 20% van het aantal overlastincidenten jeugd in 2018 vergeleken met 2013. Daarnaast wilden we met de gezamenlijke aanpak voorkomen dat gemeenten in Oost-Nederland in 2018 in de landelijke top tien 'jeugdoverlast' staan. Een goede informatie-uitwisseling en het realiseren van een sluitende ketenaanpak (preventie, hulpverlening, repressie en nazorg) is essentieel om een succesvolle jeugdaanpak te bereiken.

Gedurende de beleidsperiode 2015-2018 bleek er inderdaad sprake te zijn van een daling van het aantal incidenten jeugdoverlast en problematische jeugdgroepen; dit is een landelijk verschijnsel. Een eenduidige verklaring is er niet. Eén van de mogelijke factoren is de toename van het gebruik van social media door jongeren, waardoor ze minder op straat komen en dus minder overlast veroorzaken.

De afgelopen jaren heeft het expertteam Jeugd zich onder andere beziggehouden met de implementatie van een verbeterd werkproces. Daarmee kunnen problematische jeugdgroepen effectief worden aangepakt onder regie van de gemeente. Dat is conform het zogenoemde '7-stappenmodel'. De zogenaamde shortlistmethode van Bureau Beke is vervangen door een meer dynamische en integrale methodiek waarin de gemeente de regierol heeft gekregen. De politie kan op elk moment een zogenaamde groepsscan opstellen. Is een integrale aanpak gewenst? Dan wordt een standaardrapportage opgesteld en aangeboden aan de lokale driehoek. Deze kan verrijkt worden met informatie van andere partners.

Doelen en cijfers

Door de gewijzigde methodiek is er geen overzicht meer van het aantal problematische jeugdgroepen in Oost-Nederland (en landelijk). De doelstelling dat er geen gemeente uit Oost-Nederland in de landelijk top tien jeugdoverlast staat, bleek in 2018 niet langer een meetbaar doel te zijn. Daarom wordt hier alleen ingegaan op jeugdoverlast.

In heel Nederland is in de jaren 2015-2018 het aantal incidenten jeugdoverlast en problematische jeugdgroepen gedaald. Ook in Oost-Nederland is deze daling zichtbaar (zie tabel). Het aantal meldingen jeugdoverlast nam af met ruim 10% in 2018 vergeleken met 2015. Een eenduidige verklaring waarom overal in Nederland de jeugdoverlast afneemt, is er niet.

District	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelderland Zuid	3.380	3.525	3.431	3.244	3.252	2.580
IJsselland	2.638	2.701	2.268	2.583	2.427	2.208
Noord- en Oost-Gelderland	4.260	3.785	3.665	3.877	3.702	3.165
Gelderland Midden	2.765	2.584	2.371	2.772	2.823	2.435
Twente	2.343	2.499	2.266	2.653	2.646	2.205
Totaal Oost-Nederland	15.386	15.094	14.001	15.129	14.850	12.593

*Tabel: Aantal meldingen overlast jeugd, Oost-Nederland, per district, cijfers voor 2018 geëxtrapoleerd.
(bron: politie)*

Overigens biedt het aantal incidenten geen objectieve meting van de mate waarin daadwerkelijk sprake is van overlast door jeugd. Overlast is een uiterst subjectief begrip. De één vindt vijf hard pratende tieners overlast, terwijl voor een ander overlast pas begint als jongeren bijvoorbeeld brand gaan stoken en de veiligheid van anderen in gevaar brengen.

Input uit enquête- integrale aanpak

In de afgelopen periode is ingezet op de bredere integrale aanpak van problematische jeugdgroepen met het zeven stappen model. In de enquête is gevraagd naar deze integrale aanpak en het specifieke model. Van de respondenten geeft bijna 94% aan bekend te zijn met de integrale aanpak van problematische jeugdgroepen binnen de gemeente. Bijna 52% volgt hierbij het '7-stappen model'. De respondenten is ook gevraagd of jaarlijks wordt bijgehouden hoeveel integrale plannen van aanpak jeugd er worden opgesteld. Bijna 55% geeft aan dat dit het geval is. Uit de enquête blijkt dat in 82% van de gevallen de gemeente ook een aanspreekpunt heeft voor de integrale aanpak van jeugdgroepen. Omdat rondom het onderwerp jeugd vaak sprake is van de betrokkenheid van zorgpartners, is aan de respondenten gevraagd of zij bij de integrale aanpak ook gebruik maken van een privacy convenant. Bijna 56% van de respondenten geeft aan dit er inderdaad van een convenant gebruik wordt gemaakt. Uit de toelichting op deze vraag blijkt dat vaak wordt aangesloten bij bestaande convenanten en dat men door de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) moet bezien of de convenanten nog actueel zijn.

Doorkijk

Met het overgrote deel van de jeugd gaat het goed. Een klein deel heeft een moeilijke puberteit met opgroei problemen. Naar schatting komt 5 procent van alle jongeren met de politie in aanraking. Van hen groeit een klein deel (3 tot 7 procent) door naar een criminele carrière. Deze jongeren blijven vaak 'onder de radar' omdat ze participeren in netwerken, die bovenlokaal opereren. In de *Veiligheidsstrategie 2019-2022* wordt specifiek aandacht besteed aan de aanpak van deze doelgroep, om te voorkomen dat ze in de kweekvijver terecht komen van criminelen die zich bezighouden met ondermijning in brede zin.

Informatievoorziening

De Bestuurlijke Begeleidingsgroep heeft het onderwerp informatievoorziening benoemd als een belangrijke randvoorwaarde om te kunnen samenwerken. Informatie in de breedste zin van het woord is belangrijk bij de aanpak van veiligheidsproblematiek binnen de gemeenten en in samenwerking met de partners. Omdat het onderwerp informatie zo breed is heeft de expertgroep informatievoorziening aan de start van de samenwerking een opdracht geformuleerd bestaande uit vier onderdelen:

- ✓ het organiseren van een permanente en standaard informatievoorziening van politie aan gemeenten;
- ✓ het ondersteunen van de andere expertteams indien nodig, wanneer het gaat om informatie-uitwisseling;
- ✓ het opstellen van een veiligheidsbeeld voor Oost-Nederland;
- ✓ intelligence; wat is er nog meer mogelijk met de beschikbare informatie?

Input uit enquête

In de enquête is aan de respondenten gevraagd of zij de afgesproken standaard rapportage (de VNG-rapportage) ontvangen. In het expertteam zijn met de politie afspraken gemaakt dat elke gemeente standaard elke maand de VNG-rapportage ontvangt. Inmiddels geeft ongeveer 45% van de respondenten aan de rapportage te ontvangen. Op basis hiervan en de aanvullende reacties die zijn gegeven, zal nogmaals met de politie moeten worden gekeken op welke wijze deze score naar 100% kan worden gebracht. Naast deze specifieke rapportage is ook gevraagd of gemeenten met de informatieproducten die ze ontvangen in staat zijn om beter informatie gestuurd te werken. Hierop geeft ruim 70% een positief antwoord. Tot slot is bij dit onderwerp ook gevraagd naar de interesse van gemeenten rondom intelligence en big data. 53% van de respondenten geeft aan hierin geïnteresseerd te zijn. In het kader van de nieuwe veiligheidsstrategie zal in ieder geval aandacht zijn voor dit onderwerp.

Stand van zaken

Het expertteam informatievoorziening heeft voor de gestelde doelen in de afgelopen vier jaar heel wat stappen gezet. Zo is voor het onderdeel 'permanente informatievoorziening' een inventarisatie gehouden onder alle gemeenten. Met als doel in beeld te brengen op welke wijze gemeenten op dat moment werden geïnformeerd door de politie. Deze inventarisatie leverde het beeld op dat er heel veel verschillen bestaan tussen de diverse gemeenten. Op basis van deze inventarisatie is er in samenwerking met de politie een factsheet opgesteld van de beschikbare standaard informatieproducten. Met behulp van deze factsheet is voor gemeenten inzichtelijk welk product met welke informatie en op welke wijze voor hen beschikbaar is. Daarnaast is met de nieuwsbrief en een mailing een verzoek gedaan om een algemeen mailadres aan te leveren bij de politie. De maandelijkse VNG-rapportage wordt zonder tussenkomst van de teamchef toegezonden aan gemeenten.

Andere expertteams hebben gedurende de samenwerkingsperiode niet direct gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het expertteam informatievoorziening. Onder meer gold als reden dat de partners die hiervoor nodig waren al rechtstreeks waren aangesloten bij de betreffende expertteams.

Het expertteam heeft in 2016 in plaats van een veiligheidsbeeld de midterm review opgesteld. In dit product zijn cijfers verwerkt en is een enquête verzonden aan alle ambtenaren. Dit product heeft een goed beeld gegeven van de problematiek op dat moment rondom de geprioriteerde thema's. Buiten de gestelde opdracht om is door het expertteam informatievoorziening de website www.veiligheidsnetwerkon.nl gelanceerd. De website heeft als doelstelling beschikbare kennis te delen en beschikbaar te maken voor alle partners.

Het onderwerp 'intelligence' is met name in 2017 en 2018 regelmatig besproken binnen het expertteam. Een aantal gemeenten is al verder in het gebruiken van de beschikbare informatie. Op 5 februari 2019 wordt er in het kader van met name dit onderdeel dan ook een regionale bijeenkomst georganiseerd.

Tot slot

In dit product is aandacht besteed aan de onderwerpen die voor de *Veiligheidsstrategie 2015-2018* waren geprioriteerd. Onder andere met een enquête is inzichtelijk geprobeerd te maken welke meerwaarde de samenwerking op het niveau van Oost-Nederland in de vorm van het veiligheidsnetwerk heeft. Dat deze samenwerking zeker een meerwaarde heeft, is gebleken uit de verkregen reacties. Maar zeker ook uit de mooie resultaten die de afgelopen jaren zijn bereikt door de verschillende expertteams. Daarom wordt de samenwerking na 2018 ook zeker voortgezet en is een nieuwe Veiligheidsstrategie voor de periode 2019-2022 beschikbaar. Hierin zijn in ieder geval de onderwerpen kwetsbare personen, ondermijning, cybercrime/ fraude en informatievoorziening als randvoorwaarde benoemd. In de lijn van de geprioriteerde onderwerpen kan aandacht worden besteed aan subonderwerpen, denk bijvoorbeeld aan het onderwerp OMG's en Hennep onder de vlag van het hoofdthema ondermijning. De keuze voor verschillende, mogelijk kleinere onderwerpen maakt het ook makkelijker de medewerkers uit de eenheid te laten aansluiten. Daardoor wordt de tijdsbesteding beperkter. Wat in de nieuwe samenwerking in ieder geval belangrijk blijft, is het delen van kennis en ervaringen. Alle producten die vanuit het netwerk worden opgeleverd moeten geschikt zijn voor alle organisaties, in de vorm van een artikel in de nieuwsbrief, informatie op de website of een specifieke bijeenkomst over dit onderwerp.

Bijlage 1 - Vragenlijsten doelgroep: bestuurders

Vraag 1: Heeft u de indruk dat het Veiligheidsstrategie en de producten breder bekend zijn binnen uw organisatie?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 2: Maakt u gebruik van de website www.Veiligheidsstrategieon.nl?

- Ja
- Nooit

Vraag 3: Hoe vaak maakt u gebruik van de website?

- 1 x per week
- 1x per maand:
- 1x per half jaar/ jaar
- Minder dan eens per jaar

Vraag 4: Vond u de samenwerking binnen het Veiligheidsstrategie afgelopen vier jaar waardevol?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 5: Wordt u voldoende geïnformeerd over het netwerk en de producten?

- Goed
- Redelijk
- Matig
- Onvoldoende
- Weet niet

Vraag 6: Indien u een vraag heeft aan het Veiligheidsstrategie beschikt u dan over voldoende contactgegevens om het juiste contact te leggen?

- Ja
- Nee

Vraag 7: Ontvangt u de digitale nieuwsbrief?

- Ja
- Nee

Vraag 8: Kan de netwerkaanpak versterkt worden?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 9: Ziet u een toegevoegde waarde in de gezamenlijke aanpak van veiligheidsonderwerpen in Oost-Nederland

- Ja
- Nee
- Weet niet

Bijlage 2 - Vragenlijsten doelgroep: medewerkers politie en OM

Vraag 1: Heb je de afgelopen vier jaar weleens gebruik gemaakt van een van de producten van de verschillende expertteams?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Ja, maar ik weet niet meer welke producten
- Nee

Vraag 2: Is het product van het expertteam nuttig geweest voor jouw organisatie?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting

Vraag 3: Zijn er in de afgelopen vier jaar producten die je hebt gemist?

- Nee
- Ja, geef hieronder een nadere toelichting

Vraag 4: Heb je de indruk dat het Veiligheidsstrategie en de producten breder bekend zijn binnen jouw organisatie?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 5: Maak je gebruik van de website www.Veiligheidsstrategieon.nl?

- Ja
 - 1 x per week
 - 1 x per maand
 - 1 x per half jaar/ jaar
 - Minder dan eens per jaar
- Nooit

Vraag 6: Vond je de samenwerking binnen het Veiligheidsstrategie de afgelopen 4 jaar waardevol?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting
- Weet niet

Vraag 7: Word je voldoende geïnformeerd over de stand van zaken van het Veiligheidsstrategie en de aangeboden producten?

- Goed
- Redelijk
- Matig
- Onvoldoende
- Weet niet

Vraag 8: Indien je een vraag hebt aan het Veiligheidsstrategie beschik je dan over de juiste gegevens om contact te leggen?

- Ja
- Nee

Vraag 9: Ontvang je de digitale nieuwsbrief?

- Ja
- Nee

Vraag 10: Binnen mijn basisteam/ cluster is een ondermijningsbeeld gemaakt

- Ja
- Nee
- Nog niet
- Weet niet

Vraag 11: De afspraken over hennep uit het regionale hennepconvenant en het uitvoeringsprotocol worden uitgevoerd door de politie

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 12: Mijn organisatie is geïnteresseerd in de mogelijkheden die big data en intelligence bieden

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 13: Kan de netwerk aanpak in Oost-Nederland versterkt worden?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 14: Zie jij een toegevoegde waarde in de gezamenlijke aanpak van veiligheidsonderwerpen in Oost-Nederland

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 15: Wat zijn onderwerpen waarop jij meer zo willen participeren in het Veiligheidsstrategie. Geef aan op welke onderwerpen en waarom?

Bijlage 3 - Vragenlijsten doelgroep: medewerkers gemeente

Vraag 1: Heb je de afgelopen vier jaar weleens gebruik gemaakt van een van de producten van de verschillende expertteams?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Ja, maar ik weet niet meer welke producten
- Nee

Vraag 2: Is het product van het expertteam nuttig geweest voor jouw gemeente?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting

Vraag 3: Zijn er in de afgelopen vier jaar producten die je hebt gemist?

- Nee
- Ja, geef hieronder een nadere toelichting

Vraag 4: Heb je de indruk dat het Veiligheidsstrategie en de producten breder bekend zijn binnen jouw gemeente?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 5: Maak je gebruik van de website www.Veiligheidsstrategieon.nl?

- Ja
 - 1 x per week
 - 1 x per maand
 - 1 x per half jaar/ jaar
 - Minder dan eens per jaar
- Nooit

Vraag 6: Vond je de samenwerking binnen het Veiligheidsstrategie de afgelopen 4 jaar waardevol?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting
- Weet niet

Vraag 7: Word je voldoende geïnformeerd over de stand van zaken van het Veiligheidsstrategie en de aangeboden producten?

- Goed
- Redelijk
- Matig
- Onvoldoende
- Weet niet

Vraag 8: Indien je een vraag hebt aan het Veiligheidsstrategie beschik je dan over de juiste gegevens om contact te leggen?

- Ja
- Nee

Vraag 9: Ontvang je de digitale nieuwsbrief?

- Ja
- Nee

Vraag 10: Er is sprake van een daling van 5% of meer van het aantal woninginbraken in de periode 2015-2018

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 11: In mijn gemeente maken we voor de aanpak van woninginbraken gebruik van het plan van aanpak en de producten die op de website van het Veiligheidsstrategie te vinden zijn?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 12: Mijn gemeente is ondersteund in het krijgen van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag per 1 oktober 2018

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 13: Ben je bekend met het Regionaal Forensische Psychiatische Netwerk (RFPN)?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee
- Weet niet

Vraag 14: Mijn gemeente is actief met de aanpak van ondermijning

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 15: Mijn gemeente heeft behoefte aan samenwerking binnen het Veiligheidsstrategie bij de aanpak van ondermijning?

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting
- Weet niet

Vraag 16: Mijn gemeente heeft een ondermijningsbeeld

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 17: De afspraken over hennep uit het regionale hennepconvenant en het uitvoeringsprotocol worden uitgevoerd in/ door mijn gemeente

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 18: Mijn gemeente krijgt van het basisteam goede bestuurlijke rapportages over hennep

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 19: Mijn gemeente geeft vervolg aan hennepberichten door het inzetten van bestuurlijke maatregelen

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 20: Mijn gemeente heeft te maken of te maken gehad met een OMG

- Ja
- Nee

Vraag 21: Mijn gemeente is bekend met de landelijke kaders in het kader van de aanpak overlast door OMG's

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 22: Welke behoefte aan ondersteuning heeft jouw gemeente in het kader van aanpak van OMG's

Vraag 23: Mijn gemeente is bekend met de integrale aanpak van problematische jeugdgroepen

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 24: Mijn gemeente volgt de 7 stappen in de integrale aanpak van problematische jeugdgroepen

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 25: Mijn gemeente houdt op jaarbasis bij hoeveel integrale plannen van aanpak jeugd er zijn opgesteld

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 26: Mijn gemeente heeft een aanspreekpunt voor de integrale aanpak van jeugdgroepen

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 27: Mijn gemeente maakt gebruik van een privacy convenant voor het delen van informatie over problematische jeugdgroepen

- Ja
- Nee, geef hieronder een nadere toelichting
- Weet niet

Vraag 28: Mijn gemeente krijgt maandelijks een algemeen veiligheidsbeeld (VNG-rapportage) van de politie

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 29: Politieproducten die mijn gemeente ontvangt stellen mijn gemeente in staat beter informatie gestuurd te werken

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 30: Mijn gemeente is geïnteresseerd in de mogelijkheden die big data en intelligence bieden

- Ja, geef hieronder een nadere toelichting
- Nee
- Weet niet

Vraag 31: Kan de netwerk aanpak in Oost-Nederland versterkt worden?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 32: Zie jij een toegevoegde waarde in de gezamenlijke aanpak van veiligheidsonderwerpen in Oost-Nederland

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vraag 33: Wat zijn onderwerpen waarop jij meer zo willen participeren in het Veiligheidsstrategie. Geef aan op welke onderwerpen en waarom?

